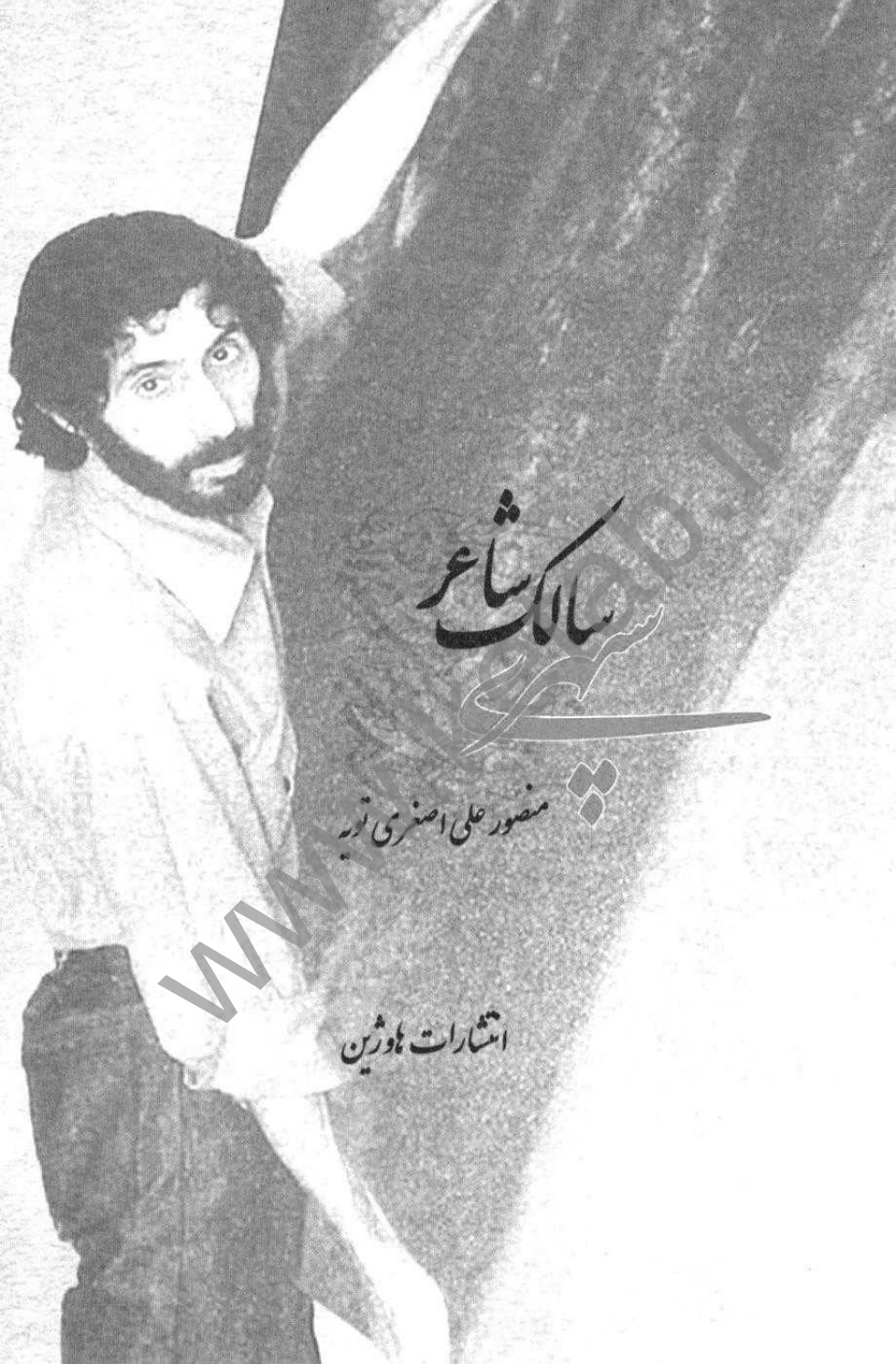

سینا کا شاعر

منصور علی اصغری تویہ

انتشارات ہارون

میرشناسه: علی اصغری تویه، منصور، ۱۳۵۱
عنوان و نام پدیدآور: سپهری، سالک شاعر، منصور علی اصغری
مشخصات نشر: ساری: هاوژین، ۱۳۹۲

مشخصات ظاهری: ۱۳۹۲
شابک: ۲-۲۴-۷۵۲۶-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیسای مختصر
یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی
<http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۴۴۴۳۶

پس از شاعر

منصور علی اصغری

انتشارات هاورزین

چاپ نخست - ۱۳۹۲

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

صفحه آراء و طراح جلد: صفری ابراهیمی

چاپ و لیتوگرافی: زارع - ساری

مازندران - ساری. تلفن: ۰۱۱ - ۳۳۳۶۱۲۳۹

Email: havzhin.publish@yahoo.com

هر گونه استفاده و بهره برداری از این اثر
منوط به دریافت اجازه از پدیدآورنده آن می باشد.

پیش گفتار / ۹

بخش اول: تصوف و عرفان و سیر تاریخی آن

عرفان / ۱۵

تصوف و عرفان / ۱۵

وجه اشتقاق کلمه صوفی / ۱۶

روش های عرفان / ۱۹

راه های شناخت و معرفت / ۲۰

عشق ریشه عرفان / ۲۱

سیر عرفان / ۲۲

مکتب بصره / ۲۵

مکتب خراسان / ۲۵

عرفان و تصوف در قرن دوم هجری / ۲۶

قرن سوم هجری / ۲۶

عرفای بزرگ این قرن / ۲۷

قرن چهارم هجری / ۲۹

عرفای بزرگ این قرن / ۲۹

قرن پنجم هجری / ۳۰

عرفای بزرگ قرن پنجم / ۳۱

تصوف در دو قرن ششم و هفتم هجری / ۳۱

قرن ششم / ۳۱

قرن هفتم / ۳۲

عرفای بزرگ قرن ششم و هفتم / ۳۴
تصوف در قرون هشتم و نهم هجری / ۳۴
قرن هشتم / ۳۴

قرن نهم / ۳۵

عرفای بزرگ این دو قرن / ۳۶

وضعیت عرفان و تصوف از قرن دهم تا سیزدهم / ۳۶

بخش دوم: سیهی و اندیشه های عرفانی

عرفان و شعر عرفانی معاصر ایران / ۴۱

سالک شاعر / ۴۴

تطبیق اشعار سیهی با آثار عرفانی / ۴۶

ابن الوقت بودن / ۴۸

مراحل عرفان در اشعار سیهی / ۵۱

تأثیرپذیری از دیگر مکاتب عرفانی / ۵۸

مصادیقی از آن تأثیرپذیری / ۵۹

بودا / ۶۰

عرفان طبیعی / ۶۵

سیهی نقاش شاعر / ۶۸

واژه های کلیدی / ۷۰

آرمان شهر سیهی / ۷۲

موافقان و مخالفان سیهی / ۷۶

پایان سخن / ۸۱

منابع / ۸۵

پیش‌گفتار

انسان، از آغاز خلقت، به دنبال کشف حقایق بوده و این جزء فطرت اوست. تاریخ، گواه این است که؛ بشر، هر چند غرق مسائل زندگی شده و روزمرگی بر او مستولی، باز نیز به دنبال پناهگاهی بوده، خلوتی را یافته و رجعتی به دورن خویش کرده است.

یکی از آن پناهگاه‌ها، عرفان با عارفان شاعر و شاعران عارف است که با آثار خویش ترشحات روحی و درونی خود را به منصب ظهور رسانده و می‌رسانند و این تجلیات، چون با روح و نهاد انسانی در پیوندی جدا ناشدنی است، همواره آدمی را به آن پناهگاه‌ها رهنمون کرده، تا آمال خویش را در آن بیابند.

این گونه است که بزرگانی همچون؛ عطار - مولانا - خیام و حافظ، همواره در دل‌های مردم ما جای دارند.

در عصر حاضر که چرخ روزگار با سرعت هر چه تمام‌تر به سوی فناوری جدید در حرکت است و بشر امروز نیز، سخت، درگیر زندگی ماشینی و ارتباط‌های صمیمانه و عاشقانه انسان‌ها کم‌رنگ شده و جنگ‌ها و نابرابرهای بسیار بر زمین روی می‌دهد، باز نیز انسان‌هایی پیدا می‌شوند که بشر را به عشق و محبت فرا می‌خوانند و آنان را به اصل خویش رجوع می‌دهند. شاعران، از آن جمله‌اند.

در شعر معاصر ایران، زنده‌یاد، سهراب از جمله آن انسان‌هاست که در «عصر معراج پولاد و اصطکاک فلزات» فریاد برمی‌آورد: «آب را گل نکنیم» و همگان را به عشق و دوستی و رعایت حقوق دیگران فرا می‌خواند. در این نوشتار، قصد بر بررسی آثار سپهری از جهت خصوصیات شعری و هنری، اعم از؛ زبان، فرم، ترکیبات و در کل صنایع ادبی نیست. آنچه که منظور و هدف است، بیشتر درباره اندیشه، طرز تفکر و جهان‌بینی او در اشعارش می‌باشد.

سپهری هم نقاش بود و هم شاعر، این دو در ارتباط مستقیم با هم قرار دارند. نقاشی‌اش شعر و شعرش نقاشی است و ردپای اندیشه‌هایش در آن‌ها به طور یکسان قابل مشاهده و بررسی می‌باشد.

با بررسی آثار سپهری می‌توان به این نتیجه رسید که او انسانی است درون‌گرا و از عوالم بیرونی به سوی عوالم درونی در حال سفر می‌باشد. البته این درون‌گرایی نباید با گوشه‌گیری و بریدن از جامعه و مسائل اجتماعی خلط شود.

این درون‌گرایی در عالم شعر و هنر اتفاق افتاده که یک سلوک درونی را به سوی کمال تبیین می‌کند و ارتباط مستقیم با جامعه و در نهایت با انسان و «من» نوعی و انسانی، به طور عام، دارد.

آنچه در بررسی اندیشه و جهان‌بینی سپهری مورد توجه این بحث است، بیشتر مربوط به کتاب‌های: «صدای پای آب»، «مسافر»، «حجم سبز» و «ما هیچ، ما نگاه» می‌شود که دارای یک دیدگاه و تفکر فلسفی و عرفانی است.

امید که بتوان با بضاعت اندک، کمی از حق مطلب را درباره این بزرگ‌مرد عالم فرهنگ و ادب و هنر این مرز بوم ادا کرد. هر چند که این امر، بسیار دشوار است و هنوز ابعاد فکری و حتی ادبی و هنری سپهری آن‌طور که شایسته و بایسته است شناخته نشده و همچنان سهراب مهجور است، اما آینده از او بسیار خواهد گفت و پرده‌های هجر و غریبی را گذشت زمان به کنار خواهد زد و خورشید اندیشه آبی او از مشرق عشق هویدا خواهد شد.

ما نیز چونان مرغی ضعیف بال عزم عرصه سیمرخ کرده ایم تا چه
مقبول اوفتد. اما به مصداق کلام حضرت مولانا:

«آب دریا را اگر نتوان کشید هم به قدر تشنگی باید چشید»
این کتاب، شامل دو بخش: «تصوف و عرفان و سیرتاریخی آن» و
«سپهری و اندیشه های عرفانی» می باشد.